

nig over de valsche getuigen. Hij zwijgt. — Welke last drukte op Hem, toen Hij zoo zweeg? *Mijn en uw zonden en overtredingen van het zesde gebod.* Juist daarom zweeg Hij op al die valsche getuigenissen en op al de aanklachten, door de overpriesters voor Pilatus ingebracht, en wilde er niet op antwoorden, opdat wij eenmaal voor God zouden kunnen zeggen: „Geen van al Uw geboden heb ik onderhouden, ik heb ze alle overtreden, — maar, met Uw Lam, o God, ben ik volkomen tevreden, Hij is mijn Borg en Voorspraak”. — Hij heeft ook gezegd: „Ik geef Mijn rug dengenen, die Mij slaan, en Mijn wangen dengenen, die Mij het haar uitplukken; Mijn aangezicht verberg Ik niet voor smaadheden en voor speeksel” (Jes. 50 : 6).

Wij besluiten met de heerlijke woorden van den Apostel Petrus: „Want hiertoe zijt gij geroepen, daar ook Christus voor ons geleden heeft, ons een *voorbeeld* nalatende”, — hetgeen openbaar geworden is in heel het leven des Heeren en aan het einde daarvan in Zijn lijden en sterven, — „opdat gij Zijn voetstappen zoudt navolgen: die geen zonde gedaan heeft en er is geen bedrog in Zijnen mond gevonden; die, als Hij gescholden werd, niet wedschold, en als Hij leed, niet dreigde; maar gaf het over aan Dien, die rechtvaardiglijk oordeelt; die zelf onze zonden in Zijn lichaam gedragen heeft op het hout; opdat wij, der zonden afgestorven zijnde, der gerechtigheid leven zouden; door wiens striemen gij genezen zijt. Want gij waart als dwalende schapen; maar gij zijt nu bekeerd tot den Herder en Opziener uwer zielen” (1 Petr. 2 : 21 v.v.).

Amen.

ONTLOKEN ROZEN.

VRAAG EN ANTWOORD 108 EN 109.

Vraag: Wat leert ons het zevende gebod?

Antwoord: Dat alle onkuisheid van God vervloekt is, en dat wij daarom, haar van harte vijand zijnde, kuisch en ingetogen leven moeten, hetzij in de heilige huwelijke staat of daar buiten.

Vraag: Verbiedt God in dit gebod niet meer dan echtbreken en dergelijke schandelijkheden?

Antwoord: Dewijl ons lichaam en ziel tempelen des Heiligen Geestes zijn, zoo wil Hij, dat wij ze beide zuiver en heilig bewaren; daarom verbiedt Hij alle onkuische daden, gebaren, woorden, gedachten, lusten, en wat de mensch daartoe trekken kan.

Bij de behandeling van het zevende gebod wensch ik u vóór alle dingen toe, dat uw hart geheel vervuld zij met deze belofte: „Van al uw onreinigheden en van al uw drekgoden zal Ik u reinigen (Ezech. 36 : 25). Afgoden zijn schandelijke dingen, duivelen, die onder aanvoering van den overste der duivelen de menschheid gebracht hebben en brengen tot allerlei onreinigheden. Ik wensch u oogen toe, die op den Heere Jezus Christus zien; een wil, om aan te nemen de troost van de vergeving der zonden, „dat namelijk God om het genoegdoen van Christus aan al mijn zonden”, — zoo spreke een ieder die gelooft, — „ook mijn zondige aard, waarmede ik al mijn leven lang te strijden heb, nimmermeer wil gedenken”. Ik wensch u toe een kuisch en daarbij ootmoedig hart, als ik ditmaal met u handel over het zevende gebod, aan welks overtreding het geheele menschelijk geslacht schuldig staat. Dit gebod vinden wij opgeteekend Ex. 20 : 14: „Gij zult niet echtbreken!”

Ten eerste zullen wij er op letten, *wat God*, die zich *onze God* noemt, — want Hij zegt: „Ik ben de Heere, *uw God*”, — in deze woorden der Wet *verbiedt*, wat onder het verbod van echtbreuk mede begrepen is, en ten tweede, *wat* ons in dit ge-

bod *geboden wordt*. *Verboden* wordt alle innerlijke en uiterlijke onreinheid, zoowel van ziel als van lichaam; *geboden* wordt de innerlijke reinheid van ziel en van lichaam. Bij de verklaring van dit gebod geven wij verder acht op de uitlegging van den Heere Jezus, zocals wij die vinden in Matth. 5 : 27—29: „Gij hebt gehoord, dat van de ouden”, d.i. *door* de ouden, „gezegd is: Gij zult geen overspel doen. Maar Ik zeg u, dat zoo wie een vrouw aanziet, om haar te begeeren, die heeft alreeds overspel in zijn hart met haar gedaan. Indien dan uw rechteroog u ergert, trekt het uit en werpt het van u, want het is u nut, dat één van uw leden verga en niet uw geheele lichaam in de hel geworpen worde”.

Vooraf echter een verzoek. Wanneer ik nu het zevende gebod behandel, denkt dan toch niet aan dezen of genen persoon, of aan een of ander bijzonder voorval in de gemeente, maar een ieder denke aan zichzelf. God de Heere sprak tot Zijn volk, dat Hij uit Egypte had uitgeleid, dat Hij zich had uitverkoren, om te zijn een koninklijk en priesterlijk volk: „Gij zult niet echtbreken!” Daarmee bedoelt de Heere een ieder zonder onderscheid, man en vrouw, jongeling en jongedochter, ja zelfs de kinderen, hoofd voor hoofd. Ieder van hen moet weten en verstaan, dat God de Heere van hem geen andere gedachten heeft, dan dat hij, als God hem niet binnen de perken des heils houdt, dit gebod overtreden zal, en dat, al houdt God hem vast, de mensch nochtans, zoolang hij een gezond lichaam heeft en de Heere hem dat niet ontnemt, tot zulk een kwaad geneigd is en daartoe in staat is, — hij moge van zichzelf beweren wat hij wil. Wie onzer durft zich gelijkstellen met David, den man naar Gods hart? En toch, zoodra de duivel hem op gladde plaatsen leidde, lag hij op de grond!

Vragen wij ten eerste: Wat *verbiedt* God in dit gebod? Alle innerlijke en uiterlijke onreinheid van lichaam en ziel. Slaan wij op vraag 108 en 109 van de Heidelbergsche Catechismus. „Wat leert ons het zevende gebod?” Antwoord: „Dat alle onkuischheid” — ik herhaal: *alle* onkuischheid, — „door God vervloekt is, en dat wij daarom”, — als wij door deze vloek niet willen getroffen worden, — „derzelve van harte vijand zijnde, kuisch en ingetogen leven moeten, hetzij in de heilige huwelijke staat of daarbuiten”. En verder: „Verbiedt God in dit gebod niet meer dan echtbreken en dergelijke schande?” Antwoord: „Dewijl ons lichaam en onze ziel tempelen des Heiligen Geestes zijn, zoo wil Hij, dat wij die beide zuiver en heilig bewaren; daarom verbiedt Hij alle onkuische daden, gebaren,

woorden, gedachten, lusten en wat de mensch daartoe trekken kan”.

God verbiedt dus de *echtbreuk*. Hij heeft de huwelijke staat ingesteld, de echtverbintenis van één man en één vrouw, en heeft gezegd: „Die twee zullen tot één vleesch zijn”. Daarmede heeft Hij afgebeeld de echt, de huwelijksverbintenis van den Bruidegom Christus met Zijn Bruid, de Gemeente. De huwelijke staat is dus een instelling van God. Hij, die het huisgezin door het vijfde gebod: „Eert uw vader en uw moeder!” bevestigt — Hij, die de staat de inwendige vrede waarborgt door het zesde gebod: „Gij zult niet doodslaan!” — Hij beschermt en onderhoudt het huwelijk tegenover den duivel door het zevende gebod: „Gij zult niet echtbreken!”

Met overtreding van dit gebod wordt dus gezondigd tegen deze bescherming en bewaring, wordt gezondigd tegen de wederhelft, tegen het eigen lichaam, tegen de Naam van God, in wiens Naam men verbonden is, wordt gezondigd tegen de kinderen, tegen de huiselijke vrede, tegen stad en staat. Deze gruwelen straft God met de eeuwige dood. Onder het Oude Verbond en bij de volken der oudheid stond ook hierop de dood, zoodat een man of een vrouw, die de echt gebroken had, met de dood moest gestraft worden. In Lev. 20 : 10 lezen wij: „Een man, die met iemands huisvrouw overspel zal gedaan hebben, daar hij met zijns naasten huisvrouw overspel gedaan heeft, zal zeker gedood worden, de overspeler en de overspeelster”. Bovendien: „Zoo wie een vrouw aanziet, om haar te begeeren, die heeft”, zoo spreekt de Heere Jezus Christus, „alreeds overspel in zijn hart met haar gedaan”. Zoodat dus een ieder van ons, man of vrouw, die aanziet de vrouw van den naaste of den man der naaste, voor God, voor den Heere Jezus, voor Zijn gericht, evengoed des doods schuldig is, als die de daad zelf heeft begaan. Dit zeg ik daarom, omdat ik niet kan begrijpen, hoe men de zaligheid van God ooit zal kunnen genieten en zal genieten, als men niet waarachtig voor God dáárover verootmoedigd wordt, dat men aan deze zonde der hoererie en echtbreuk, ook met de oogen, schuldig staat. Hoewel nu volgens de tegenwoordige wetten geen doodstraf meer staat op de overtreding van het zevende gebod, zoo is dit oordeel van God, als Hij zegt: „Gij zult de dood sterven!” onherroepelijk. God is dezelfde, die Hij was, en wij zien aan David, den man naar Gods hart, welke vreeselijke straf over hem en zijn huis is gekomen: dat eerst zijn kind, uit deze echtbreuk voortgekomen, stierf. Dat verder al zijn bijvrouwen op klaarlichte dag open-

lijk geschonden werden. Dat zijn eigen zoon tegen hem in opstand kwam. Daarbij nog de bloedschande in zijn eigen huis. — Zoodat werkelijk het zwaard niet van zijn huis geweken is. Gewoonlijk ontstaat uit echtbreuk doodslag. God de Heere, al moge het schijnen, dat Hij slaapt, straft tot op de huidige dag al dergelijke gruwelen tegen het zevende gebod, en steden en staten worden omgekeerd en het huisgezin verwoest, waar deze zonde bedreven wordt. Echtbreuk veroorzaakte eenmaal een oorlog van tien jaren en de uitroeiing van een geheele stad. Zelfs menschen hebben deze zonde met de dood gestraft. Bijv. koning Nebukadnezar, die twee beroemde mannen in Israël liet verbranden (Jer. 29 : 21—23). Juda, de zoon van Jakob, wilde zijn schoondochter, die hij voor een hoer hield, ook verbranden. Ik herhaal het: wel schijnt het, alsof God niet straft, alsof God slaapt, maar voorzeker, God komt met Zijn tuchtiging, en de geschiedenis wijst het uit, dat te allen tijde in de overtreding van dit gebod de oorzaak lag van al de jammer en al het bloedvergieten, van al de ellende, dat men huis en hof moet verlaten, dat er geen zegen rust op stad en staat, dat God Zijn Woord wegneemt uit Kerk en school en de menschen overgeeft aan de afschuwelijkste zonden. En als nu de Heere Jezus gezegd heeft, dat men echtbreuk begaat *ook met de oogen*, dan behoort toch een ieder van ons tot de belijdenis te komen: „Ik heb de eeuwige dood verdiend!”

Als God de Heere van echtbreuk gewaagt, dan rekent Hij daaronder mede de *veelroijverij*, gelijk ze door Kaïns geslacht is ingevoerd, waarvan wij lezen in Gen. 4 : 19 v.v.: „En Lamech nam zich twee vrouwen; de naam der eerste was Ada, en de naam der andere was Zilla. En Ada baarde Jabal”.... En verder zien wij vers 23 de gevolgen en de straf der overtreding van Gods inzetting: „Hij schiep ze man en vrouw”. Wij lezen van moord en doodslag, gelijk ik straks zeide. Daarbij vernemen wij tevens, welke verschrikkelijke vloek Lamech voor de ooren zijner vrouwen over zich moet uitspreken: „Gij vrouwen van Lamech! hoort mijn stem, neemt ter oore mijn rede! Voorwaar ik sloeg wel een man dood om mijn wonde, en een jongeling om mijn buil! Want Kaïn zal zeventvoudig gewroken worden, maar Lamech zeventigmaal zevenmaal!” Het eerste, dat in dit zevende gebod verboden wordt, is hoererij, d.w.z.: elke geslachtsgemeenschap tusschen een man en een vrouw *buiten de echt*. God wil de huwelijke staat, die wil Hij geheiligd zien. Daarom straft Hij alle hoererij, alle geslachtsgemeenschap buiten het huwelijk. Zoo lezen wij in Deut. 22 : 20

en 21: „Maar indien dit woord waarachtig is, dat de maagdom aan de jonge dochter niet gevonden is, zoo zullen zij deze jonge dochter uitbrengen tot de deur van haars vaders huis, en de lieden harer stad zullen haar met steenen steenigen, dat zij sterve, omdat zij een dwaasheid in Israël gedaan heeft, hoereerende in haars vaders huis. Zoo zult gij het booze uit het midden van u wegdoen!” En in Lev. 20 : 15 en 16 lezen wij van *onnatuurlijke*, vreeselijke zonden: „Daartoe als een man bij eenig vee zal gelegen hebben, hij zal zeker gedood worden; ook zult gijlieden het beest dooden. Alzoo wanneer een vrouw tot eenig beest genaderd zal zijn, om daarmede te doen te hebben, zoo zult gij die vrouw en dat beest dooden; zij zullen zeker gedood worden: hun bloed is op hen!” Voorts schrijft ook de Apostel Paulus van ontzettende dingen in het eerste Hoofdstuk van zijn Brief aan de Romeinen (Hoofdst. 1 : 24 v.v.), van zonden, die bij Grieken en Romeinen heerschende waren, en ook bij de naburige volken, (meer dan men meent): „Daarom heeft hen God ook overgegeven in de begeerlijkheden hunner harten tot onreinheid, om hun lichamen onder elkander te ont-eeren: als die de waarheid Gods veranderd hebben in de leugen en het schepsel geëerd en gediend hebben boven den Schepper, die te prijzen is in der eeuwigheid, amen. Daarom heeft hen God overgegeven tot oneerlijke bewegingen; want ook hun vrouwen hebben het natuurlijk gebruik veranderd in het gebruik tegen nature; en insgelijks ook de mannen, nalatende het natuurlijk gebruik der vrouw, zijn verhit geworden in hun lust tegen elkander, mannen met mannen schandelijkheid bedrijvende, en de vergelding van hun dwaling, die daartoe behoorde, in zichzelf ontvangende”. Wat is het gevolg daarvan? Vers 28 en 29: „En gelijk het hun niet goed gedacht heeft, God in erkentenis te houden, zoo heeft God hen overgegeven in een verkeerde zin, om te doen dingen, die niet betamen. Vervuld zijnde met alle ongerechtigheid, hoererij, boosheid, gierigheid, kwaadheid; vol van nijdigheid, moord, twist, bedrog, kwaadaardigheid; oorblazers enz.” Daarom ook schrijft Paulus 1 Cor. 6 : 13 v.v. aan de inwoners van de stad, die verzonken lag in alle dergelijke gruwelen der hoererij, maar van welke de Heere Jezus tot hem gezegd had: „Ik heb veel volk in deze stad” —: „De spijzen zijn voor de buik en de buik is voor de spijzen; maar God zal beide deze en die te niet doen. Doch het lichaam is niet voor de hoererij, maar voor den Heere, en de Heere voor het lichaam. En God heeft ook den Heere opgewekt, en zal ons opwekken door Zijn kracht. Weet gij niet, dat uw lichamen

leden van Christus zijn?" — Welnu, als dat zoo is, dan zijt gij zeker buiten alle gevaar? Geenszins, veelmeer vermaant hen de Apostel (vs. 15 v.v.) op hun hoede te zijn: „Zal ik dan de leden van Christus nemen en maken ze leden eener hoer? Dat zij verre. Of weet gij niet, dat wie de hoer aanhangt, één lichaam met haar is? Want die twee, zegt Hij, zullen tot één vleesch wezen. Maar die den Heere aanhangt, is één *geest* met Hem. Vliedt de hoerij!" Ik herhaal: niet slechts de hoerij met publieke vrouwen, maar elke geslachtsgemeenschap van een man en een vrouw buiten het huwelijk. „Vliedt de hoerij! Alle zonde, die de mensch doet, is buiten het lichaam; maar die hoerij bedrijft, zondigt tegen zijn eigen lichaam. Of weet gij niet, dat uw lichaam een tempel is van de Heilige Geest, die in u is, die gij van God hebt, en dat gij van u zelf niet zijt? Want gij zijt duur gekocht; zoo verheerlijkt dan God in uw lichaam en in uw geest, welke Godes zijn."

Op al deze zonden staat de eeuwige dood en de lichamelijke straf, de gevolgen dezer zonde, welke niet te overzien zijn. De duivel is listig, hij ontsteekt de begeerlijkheid, en de mensch is als het stroo, en de zonde is zoo zoet, men drinkt ze zoo gemakkelijk in, maar wie peilt de verschrikkelijke gevolgen van dit gebod? Daarvan schrijft Paulus in zijn Brief aan de Efeziërs, Hoofdstuk 5 : 3: „Maar hoerij en alle onreinigheid of gierigheid laat ook onder u niet genoemd worden, gelijkwijs het den heiligen betaamt; noch oneerbaarheid, noch zot geklap of gekkernij, welke niet betamen". Verboden wordt dus alle vuile rede, al hetgeen tot onkuischheid opwekt, allerlei onbetamelijke, onkuische gedachten, woorden, gebaren, want — dat bedoelt de Apostel daarmee — er is duizenderlei gelegenheid tot hoerij. Denken wij bijv. aan het dansen, het zich noodeloos ontblooten, het ontuchtig kussen en betasten, liederlijke gezegden; dat men het grappig vindt de schandelijke daden van anderen te vertellen en er om lacht; boeken, die onkuische dingen beschrijven, romans, die de verbeelding prikkelen, het tooneel, dat (of liever de duivel door middel van het tooneel) toch slechts daarop uit is; zoo menige onzedelijke plaat of schilderij, ook concerten. — Want in al deze dingen regeert de duivel, die zijn werk heeft in de kinderen des ongeloofts, waarom de Apostel Paulus schrijft: „Zoo zijt dan hun medegenooten niet!"

Er is nog een andere overtreding van dit gebod. O, wilt er toch aan denken, dat wij over kortere of langere tijd in het graf liggen, en dat wij God den Heere rekenschap moeten geven,

hoe wij naar dit gebod of verbod gehandeld hebben, als wij voor de Rechterstoel van Christus zullen verschijnen. Er is nog een gruwel, zeg ik, een zware overtreding van dit gebod, — en gave God, dat ik niet wist, dat er zulke zonden ook in de gemeente begaan worden! — dat is de zonde van Onan, die zijn broeder geen zaad wilde verwekken en daarom het zaad ter aarde liet vallen. Zoo zijn er ook gehuwden, tot Gods Gemeente behoorende, die zich aan elkander onttrekken, om geen kinderen te krijgen. Dit is een gruwel der gruwelen. (Vergel. 1 Cor. 7 : 1—5).¹⁾ — En nog dit, waarover ouders en onderwijzers klagen: dat het reeds bij jonge kinderen wordt waargenomen, dat zij door het wrijven der schaamdeelen tegen harde voorwerpen, aan hun booze begeerte zoeken te voldoen. Ook op *deze* zonde staat de dood. Uitdrukkelijk heeft de Apostel gezegd: „Dwaalt niet, noch hoereerders, . . . noch ontuchtigen²⁾ zullen het Koninkrijk Gods beërven" (1 Cor. 6 : 10). Dit zeg ik, opdat een ieder gewaarschuwd zij, en dat menig jongeling, wien men de schande in de oogen kan lezen, en menige jongedochter het wete, dat dit voor God een vervloekte *zonde* is. Wellicht meenden zij, dat het geen zonde was.

Wat ik van deze dingen gezegd heb, zij voldoende. Ik heb dit alles gezegd tot aller welzijn en waarschuwing. Het is Gods wil, dat wij in de heilige huwelijke staat kuisch en ingetogen leven. Dat de man in eere houde zijn vrouw en beiden jegens elkander de betamelijke en schuldige plicht vervullen, en dat wij wel verstaan, dat het huwelijk een instelling van God is en in hooge eere moet gehouden worden, gelijk de Apostel zegt: „Het huwelijk is eerlijk onder allen en het bed onbevlekt" (Hebr. 13 : 4). En dezelfde Apostel zegt: „Om der hoerijen wil zal een ieder man zijn eigen vrouw hebben en iedere vrouw zal haren eigen man hebben" (1 Cor. 7 : 2). God geeft dus nog Zijn zegen en heeft niet opgeheven het woord: „Zijt vruchtbaar en vermenigvuldigt!" Toen Adam en Eva gezondigd en Gods beeld verloren hadden en zagen, dat zij naakt

¹⁾ Voor onze tijd is hier mede op haar plaats een herinnering aan de gruwelen van moord en onzedelijkheid, die, met verwerping en lastering van des Heeren Woord en Wet, onder de naam van Malthusianisme der wereld aangeprezen worden als heelmiddel voor de kwalen des tijds, als redmiddel in de drang der maatschappelijke nooden. (K.)

²⁾ Het woord in de grondtekst, dat Luther door „Weichlinge" vertaalt, wijst hen aan, die de allerschandelijkste ontucht bedrijven, stomme zonden begaan, die mede onder de hemelgergende zonden gerekend worden, — dezulken, wier geroep tot God komt (Gen. 18 : 20 en 21). (K.)

waren, zijn er gedachten van hoererij in hen opgekomen en is het schaamtegevoel ontwaakt, en hun schorten hielpen niet. Maar God heeft Zijn zegen: „Weest vruchtbaar en vermenigvuldigt!” niet weggenomen. Daarom laat God de zucht naar vermeerdering blijven. Van deze begeerte nu maakt de duivel gebruik, om een ieder te prikkelen, waar hij maar kan, en niets is bestand voor deze hartstocht, dan dit ééne: „Hier is Gods gebod, dit gebiedt, dat verbiedt Hij!” en de toevlucht tot Zijn genade.

God wil, dat wij kuisch en ingetogen leven ook buiten de huwelijke staat. Vanwaar komt het, dat zoo menig kind, dat zich overigens behoorlijk gedraagt, zich lichtzinnig in het huwelijk begeeft, zonder godsvrucht, zonder te vragen: „Vreest ook die jonge man”, of omgekeerd: „Vreest ook dat meisje God?” Kunt gij God dan niet vragen om een vrouw, om een man, en geduld hebben? Zult ge u dan liever door den duivel in de hel laten werpen, dan dat ge uw onkuische begeerte, koste het ook moeite, bedwingt?

Ten slotte een woord van troost! Kuischheid op zichzelf is geen kuischheid. Kuischheid wordt eerst dan kuischheid, als zij aangevochten wordt. Hoeren en hoereerders zijn kuisch, als zij hun zin hebben. Een bankroetier is weer eerlijk, als hij aan zijn schuldeischers eenige percenten betaald heeft. Dat beteekent echter niets. Maar juist, waar het Gods zaak geldt, daar zult gij niets van uw gerechtigheid zien. Gij zult slechts dit weten, dat gij een Zaligmaker hebt. Gij zult slechts weten wat het bloed van Jezus Christus vermag. Gij moet u vastklemmen aan het Lam Gods. — Maar van uw deugd moogt gij niets zien. Integendeel, als gij eerlijk zijt en in waarheid een kind van God, dan zult gij, na alles gehoord te hebben, wat u nu is blootgelegd van uw zonden, uzelf voor God verdoemen, met al hetgeen in u is, en uitroepen: „O God, ik sta schuldig aan dit alles!” en dan, blijf gestadig bij het gebed: „Mijn God, regeer en behoud Gij mij! Heere Jezus, ontferm U over mij!” Nog eenmaal: deugden zijn op zichzelf iets heidensch. Zoo vele heidenen hebben vele christenen in deugden overtroffen. Ook de wereld kan deugdzaam zijn. Maar als God een mensch schept met het doel, dat hij *Zijn* deugden en volmaaktheden vertelle, dan gaat het — weest daarvan verzekerd, — met de kinderen Gods als met een roos. Er komt ongedierte aan en wil alles wegvreten. Maar het is een wonder der schepping: de roos, hoe ook met ongedierte bedekt, breekt toch ten laatste

door. Zoo gaat het ook met een kind Gods. Daarom moet ge u niet laten terughouden door hetgeen gij in hart en nieren bespeurt, maar uzelf aanklagen en voor God verdoemen, niet uzelf verheffen, want „God wederstaat de hoovaardigen, maar den nederigen geeft Hij genade!”
Amen.